

Catalunya antifeixista

Portantveu de la
Quarta Columna
Francesc Macià-
Lluís Companys

ANY 1

ALCANYIC, 9 DE GENER DEL 1937

NUMERO 1

EDITORIAL

Aquest full que tens a les mans, milicià, és el portantveu de la IV Columna «Macià-Companys». No és ni vol ésser altra cosa que el portantveu, la crònica de la IV Columna «Macià-Companys».

Volem que d'aquesta campanya en quedi un testimoni per a tots els que iutegren la Columna que porta els noms gloriosos dels Presidents. Volem que quedi un testimoni del pas de l'exèrcit català de la Llibertat per terres d'Aragó.

Són els enemics del poble els que han desfermat la guerra. Són els enemics del poble els que trobaran la derrota i la mort en la guerra. I, gràcies a ells, els pobles s'hauran conegut: i conèixer-se vol dir estimar-se. Bona prova del que diem són aquests refugiats que, fugint de l'allau feixista, que roba i assassina en nom de l'ordre i de Déu, ha trobat amor i caliu de llar en terres catalanes. Els infants, sobretot, el dia de demà podran dir com a Catalunya ens sentim germans dels que lluiten i sofreixen i únicament són separatistes dels que exploten i escarneixen, dels que roben i tiranitzen.

Els pobladors d'aquestes terres d'Aragó, fins fa poc esclavitzades, fins fa poc sotmeses al més odiós caciquisme, sabran estimar des d'ara els catalans, als quals odiaven abans, atiats pels professionals de la política més tərbola. La guerra haurà servit per agermanar dos pobles — el català i l'aragonés — que abans no es coneixien... per que hi havia algú interessat en que no es coneguessin.

D'aquesta guerra hi ha qui en diu, lleugerament, guerra civil. S'equivoca, car els feixistes, amb les seves innombrables salvatjades, l'han fet incivil. D'aquesta guerra hi ha qui en diu, massa lleugerament, guerra entre germans. Mentida. Els homes honrats i dignes no poden ésser germans dels que assassinen infants, dels que assassinen obrers, dels que solen les dones amb la seva luxúria inmundà, dels que han dut les llàgrimes, el dol i la desesperació a tantes llars.

Açí tens aquest full, milicià. Aquest full volem que sigui l'historial de la IV Columna. I volem que el guardis per que serà el teu historial i anys a venir, relligint-lo, podras dir als teus fills que, com bon català i com bon republicà, vas saber complir el teu deure.

LLUIS CAPDEVILA

Comissari de Premsa de la IV Columna Macià-Companys

ENDAVANT

¡Ja tenim diari a la Columna! Es deu a la infatigable i constant labor del bon amic Capdevila i ell es qui m'ofereix aquesta oportunitat—que jo agraeixo—de dirigir-vos uns mots.

I començo, demanant-vos un record emocionat, pero plé d'orgull, pels nostres companys caiguts gloriosament, en defensa de Catalunya, de la República y de la Llibertat. Ells han entrat per la porta gran en la historia brillant de la nostra Patria.

Pero cal venjar-los. Venjar la seva mort es honrar la seva memoria. I vosaltres podeu fer-ho, i sabreu fer-ho.

Dies enrera, S. E. el President de Catalunya, digué que calia fer la moral de la guerra. Doncs bé, braus milicians de la 4.^a Columna «Macià-Companys»: vosaltres esteu a un pas d'assolir aquesta moral. El vostre comportament us hi ha atançat enormement. Cal no defallir i avençar sempre.

¡Que es pugui dir sempre que quan un milicià de la 4.ª Columna passa per un indret, no'l torna a creuar més que duent el llorer de la victòria!

Naturalment que en parlar així no ho faig pels de la vella guarda. Els que son aci des del primer dia, ja han escrit pàgines de gloria a tots els indrets del Front d'Aragó ón han estat criats.

Peró cada dia s'incorporen a la Columna, elements nous desitjosos de combatre el feixisme i atrets pel prestigi d'aquella. A aquests em dirigeixo segur de que sabrán igualar als veterans.

Jo em sento orgullós d'ésser el vostre Comissari Civil i vui sentir-me'n cada dia més.

Catalunya té una bandera, on la sang dels seus herois hi ha tenyit quatre barres damunt l'or de les gestes glorioses. I aquestes quatre barres, són també quatre sagetes que ens assenyalen el camí de la victòria final. Seguim-lo

Milicians de la Columna Macià-Companys! Per Catalunya i pels Presidents! Endavant!

JOAN MOLES

Comissari Civil de la IV Columna

UNIÓ

Fa tres mesos i mig que vareig venir a aquest front seguint les petjades de la Columna de Tarragona, i com mes va mes bé em trobo entre els milicians, els braus lluitadors de la Llibertat que han sabut vencer la seva natural repugnancia al militarisme vell estil i avui ja perfectament preparats i enquadrats es doleixen esperant l'hora d'avançar per batre definitivament els rebels i oferir la llibertat conquerida amb la seva sang al poble d'Ibèria.

Avui estem contents, perque lluny del neguit que representaven al principi de la lluita les petites diferencies ideològiques dels combatents ens trobem tots agermanats i units com un sol home per a batre com cal a la bestia feixista.

Capacitats de la nostra tasca de profesors d'optimisme que ens va assignar una alta mentalitat periodística posem a contribució tota la nostra intel·ligencia perque tan al front com a la reraguarda puguin fiarse de la nostra honradesa al fer l'informació que porta al pit del combatent l'entusiasme i a les seves llars l'optimisme indispensable.

Salvador MASET

Corresponsal de premsa de «La Humanitat»

Macià - Companys

Era impossible de trobar millors paraules per a designar una Columna de milicians de Catalunya. Són dues paraules vibrants, sota les quals els lluitadors de la nostra Pàtria no podem defallir. Si mai, en moments compromesos, en l'atac o en repòs, passa pel nostre ànim una ombra de dubte, el sol pensament que hem de fer-nos dignes dels noms sota els quals lluitem, l'esvaeix amb rapidesa.

Pensem, en efecte, en la vida, en les lluites i en la recta actuació dels nostres Presidents. Quin

exemple millor podem trobar, els catalans nacionals?

Ells no han retrocedit mai, tot i que han hagut de lluitar amb enemics que, malgrat d'estar amagats, no deixaven d'ésser més forts que aquell contra el qual nosaltres ens batem.

Els milicians tampoc retrocedirem. Ben al contrari, hem d'avançar a passos gegantescos, i farem pols tot alló que s'oposi als nostres ideals de Justícia, de Catalunya i de República. Tant se val que el nostre adversaris siguin els representants de l'antiga idea d'opressió imperialista d'Espanya, com que siguin els seus aliats estrangers, els feixistes italians i alemanys.

El nostre triomf serà el millor homenatge als noms preclars que ens guien. Y quan haurem aconseguit la desitjada victòria, lliures i responsables, podrem cridar, més fort que mai:

Visca Francesc Macià! Visca Lluís Companys!

M. Comes i SEGURA

Corresponsal de guerra de «Diari de Tarragona»

En aquest primer número saludem tota la Premsa germana en causa, i desitgem que la unió sigui entre tots els antifeixistes per a un més ràpid triomf,

Per damunt de tot: Antifeixistes

Quan l'amic Capdevila em va parlar per primera vegada sobre la confecció d'un periòdic que servis com a portant veu dels milicians de la 4.ª Columna, recordo que vaig preguntar-li amb una ingenuitat manifesta: Y com el titularéu? Home, —em contestà— ben bé no ho se encara. Pero vaja, em sembla que s'anomenarà CATALUNYA ANTIFEIXISTA.

Mes tart algú objectà que era un xic vulgar el titol. No obstant,

crec, que no podia estar més encertat

I resulta encertat perque aquesta lluita que estem sostenint contra el feixisme internacional, i en la qual hi participem tots els sectors antifeixistes, es una lluita a mort en la qual el titol hi lliga sobremanera.

En aquets moments abans que militants d'un partit som antifeixistes. Considero una cosa inútil i completament desacertada el voler imposar (i parlo com a socialista) una part d'un sector antifeixista sobre un altre. Ni socialistes ni esquerrans. Ni anarquistes ni comunistes, Abans que tot antifeixistes. Després? Després ja vindrà el parlar del que convinguí.

E. VILANOVA

Corresponsal de «Tribuna» al front de combat

Breu salutació

L'amic Capdevila em demana unes ratlles pel primer número del nostre periòdic del front d'Aragó. L'amic dilecte em demana un imposible; segurament ha oblidat que ara per ara tant sols sóc un tècnic que poso tot el meu afany en col·laborar en la tasca feixuga de la guerra, aixó és tot. Ben ajudat pels companys, faig els impossibles per aminorar les malhaurances inherents als moments que vivim. Qui sap si més endavant la meva situació serà altra i el podré complau-re com ell vol. Sóc optimista i així ho crec. No em caldrà canviar la opinió. Guanyarem i per primera vegada en els darrers deu anys de revolució podré fer de metge i no de guerrer.

J. M. BENAVENT

Cap de Sanitat de la IV Columna

¡La reraguarda ha de treballar pel front!

La lliçó de la guerra

D'aquest flagell afrós a que sovint s'aboquen els pobles incapaces de sotjar les conseqüències de la tragèdia, quantes lliçons n'ha d'aprendre l'home? Desconeixeu la terrible cruesa i l'horripilant vessania amb que van aparellades les grans aventures? No ho podeu ignorar. I per aixó cal dir-ho en tot moment que és doblement tristíssim que s'hagi de necessitar aquestes dues coses esfereïdores perquè els autors i actors, propiament dits, del drama, n'aprenquin severes lliçons d'humanisme, aquest humanisme que tant creiem conèixer i en veritat n'estem molt lluny.

Si d'una guerra entre dues potències, que en el fons no és altra cosa que l'excusa d'una ambició i un egoisme sens fre portada a cap amb els mitjans antinaturalment que a ningú poden sorprendre, els éssers humans encara en poden treure conclusions diverses amb matisos d'experiència trágica, tal com hem viscut en la conflagració europea ¿qué no n'hem d'esperar de la gesta d'un poble obrer i frí-sós de llibertat que ha de portar a terme per desfer-se dels pretendents a la dictadura ominosa i incivil? Aquesta lluita, la lluita de tots els homes dignes que sostenim contra el feixisme, porta en si mateixa un crescut nombre de resultats superior a totes les guerres creades per satisfer els interessos d'un Estat. En ella no s'hi juga únicament la dignificació de l'economia d'un país que sempre l'ha hagut de veure enfangada. Hi va en joc l'obtenció d'una millor concepció de la vida individual i col·lectiva. Depèn d'ella l'alliberació de l'obrer i de tota la diversitat de pobles que componen el sòl ibèric. S'hi juga la llibertat que ha d'agermanar homes i pobles!

Ara podriem assenyalar tots els punts alligonadors que en plena guerra antifeixista podem viure ja. Més, com a primer contacte

amb els que van a ésser assidus lectors de «Catalunya Antifeixista» — encertat nom pel lloc on apareix i per les circumstàncies que l'han fet néixer—i com a corresponsal dels diaris barcelonins «La Publicitat» i «La Rambla», ens interessa, avui, un només. El d'editar-se en terres aragoneses aquest full de guerra fet per catalans i escrit en català. Voleu res més significatiu? Qué representa

aixó? La negació de tantes bajanades com s'han llançat damunt la unió espiritual de dos pobles com Catalunya i Aragó! La veritable germanor de dos caràcters diferents dins d'una àmplia llibertat mútua! Acabem dient-ho ben fort: el portantveu i historial alhora de la IV Columna «Macià - Companys» és l'inici d'una època més justa i més noble. És una de les lliçons de la guerra!

J. GRAU

Corresponsal de guerra de «La Publicitat»

Als cinc mesos de lluita

Acomplerts cinc mesos de lluita heroica i gloriosa contra el feixisme, resulta interessant assenyalar que ja no es veu per part d'aquest aquells embats furiosos a que ens acostumaven primer a Aragó i fins fa poc a Madrid. Semblen desorientats. Desmoralitzats. Per enlloc se veure aquelles divisions d'alemanys, ni aquelles alinacions d'italians conjuntament amb la moresca, que un dia apareixeren amb propòsits la bondat dels quals s'ens havia de permetre dubtar. On són aquells homes que havien de prendre Madrid com si no res? Aquest Madrid amb el que s'ha comés el crim més afrós, vulnerable, fent cas omís dels convenis internacionals, abocant damunt del poble madrileny tots els invents destructius que el cervell humà ha creat pel seu propi mal...

Davant el contingent de forces i elements d'agressió que les potències feixistes els han proporcionat, sempre «neutralment», les nostres braves milícies, amb tota l'abnegació, amb tot el seu heroisme els han resistit. Avui, quan ja veiem trontollar l'enemic covard i traïdor i el veiem perdre agressivitat, ens adonem que no és el que semblava. Aquesta ha estat la primera fase de la lluita. La segona, ens resulta més favorable.

Trobem als feixistes espanyols que, malgrat l'assistència dels seus

col·legues estrangers, han perdut bona part del seu exèrcit, i amb aquesta perdua s'ha malmés la seva rígida disciplina. Quina ha d'ésser, doncs, la nostra posició davant d'aixó? Pertretxats com cal; amb Governos competents i un Exèrcit format pel poble, o el poble transformat en Exèrcit, ensinistrat, no podem dubtar ni un sol instant del nostre triomf!

Aquest periòdic, amb la missió de demostrar el que diem, éssent un portaveu dels que lluiten amb la IV Columna «Macià - Companys» i als altres fronts, veurà amb plaer que s'acceleri la marxa que ha d'obrir les portes d'una nova i millor concepció de la vida. No s'ha de discutir ara com l'encarrilarem el nou règim. Mentre el poble lluita, i fa una guerra que **NO POT PERDRE**, seria un crim malmetre les energies en discussions. Pels germans que cauen, endolant llars honrades, sols s'ha de pensar en la lluita, res més que en la lluita.

Res de desmais, ni passos insegurs. El perill, per més feble que sigui, no ha passat. El triomf és nostre, és del poble; però no el deixem a l'atzar per lograr-lo. La sang vessada cuidarà prou d'eliminar els convencionalismes. Ara per damunt de tot, un sol objectiu: guanyar la guerra! **Vencer!**

L. CALVE

Corresponsal de guerra de «Solidaridad Obrera»

En començar

El bon company Capdevila em demana unes línies pel nou periòdic CATALUNYA ANTIFEIXISTA.

No puc pas negarli, encara que'm vingui costa amunt en aquets moments en que esmerço totes les activitats en la lluita bèl·lica. Ben pensat, també es fer bona tasca escriure en favor de la causa, perquè es lluita de moltes maneres contra el feixisme.

Siguin les primeres ratlles d'afectuosa salutació per a tots els components de la 4.ª Columna «Macià-Companys» que amb tant de braó es baten en distints sectors d'aquest front d'Aragó.

Mai havia sospitat que podia arribar un dia en que anés voluntari a la guerra, donades les meves idees antimilitaristes. Bé es veritat que tampoc podia suposar que uns generals traïdors ajudats per la clerecia i les classes adinerades ens aboquesin a una tragedia com l'actual. El fet, és que sense desitjar-ho ni volguer-ho faig i soc a la guerra, havent de confessar que aquesta entre totes les desgracies i horrors que comporta m'ha deparat la satisfacció de donar-me a conèixer un sens fi de companys que amb disciplina y coratge exemplar es juguen i perden la

L'esperit de Catalunya

Amb l'esperit de Catalunya i la sang d'Aragó, que, des d'infant porto al meu ésser, he vingut, endut pel destí, a aquestes terres aragoneses enmig d'altres tants catalans que es llançaren a una lluita en ajut dels germans de causa i perquè, fos com fos i allà

vida per la causa de la Llibertat, el qual m'ha afermat en la convicció que la victòria final no pot ésser sino del poble que lluita i treballa. I quan penso que la nostra ja gloriosa Columna «Macià-Companys» que ha regat manta vegada aquest sol aragonés amb la sang dels seus milicians, contribuint de la manera mes eficaz a la desitjada victòria, i que jo també formo part d'aquesta Columna que porta el nom dels nostres dos Presidents, sento una satisfacció interna tan gran, que'm compensa sobradament dels esforços i privacions que la lluita comporta.

Perquè la guerra, encara que sembli mentida, també proporciona satisfaccions i aixó ho sabem els que junts lluitem en aquestes terres.

Enric CANTURRI

Diputat al Parlament de Catalunya

on calgués, que resultes necessària la meua presència, bé en una labor o altre, fer-hi el que estic convençut que tot home sa de cos i bó d'esperit hauria de fer per a vèncer el feixisme. Sóc al front des de l'agost, havent observat sempre la disciplina com a home d'esquerra, i crec estar identificat amb tots els companys que s'aprestaren de bell antuvi a la lluita, sense parar esment en les conseqüències que aquesta els pogués reportar.

Per modesta que sigui la meua actuació en aquesta guerra a mort al feixisme, la meua tasca com a periodista sempre serà portada a terme per a ésser útil a la causa. I seguiré en tot moment al costat dels milicians des de la corresponsalia de «El Diluvio», sempre al costat de la IV Columna «Macià-Companys», junt amb la qual continuaré el fueteg dels facciosos, per Catalunya, per la República i per la llibertat dels pobles del Món.

A Vós us saludo, noble President de Catalunya. Salut, dignes caps de la IV Columna, aquesta columna que té per guiatge els noms gloriosos de Francesc Macià i Lluís Companys. I, que a no trigar, amb la vostra encertada direcció pugui aquesta retornar a la Pàtria estimada, que us confià els seus fills, amb la victòria que consolidi la germanor dels pobles hispanics que tan ens ha estat negada.

Endavant, milicians de la IV Columna! Endavant, catalans que lluiteu per terres ibèriques! Qué les privacions i els contratemps amb que es troba en tota guerra no us facin donar un sol pas endarrerat! Que mai pugui dir-se que Catalunya ha portat als fronts un covard ni un sol traïdor. Avant sempre, i amb disciplina! Molta disciplina. Hem de retornar a les nostres llars amb la convicció de que mai més el feixisme odiós alçarà la seva repugnant testa. Per la Pau i per la Llibertat, endavant!

JOAQUIM VELILLA

De «El Diluvio»

LLAOR A TU!

Llaor a tú, qui marxés cap al front,
tot abrandat d'una cabdal fal·lera.
sobre el teu pit i sobre del teu front
exulta el foc d'una alta clarendera.

I és per aixó que l'odi no et desllú
que és IDEAL el que et forneix la ruta,
i el noble enardiment que se t'endú,
no és torsa, ni flaqueja, ni s'inmuta.

I avances, brau, per caminals d'agravis
mentre reclus amb tremolor als llavis
i el pit irat batega ardidament.

La Llibertat tancada dins la pensa,
efervescent, ara ha brollat még densa
il·luminant l'abim del firmament.

ANGEL PONS I GUITART